

Licencjonowane źródła elektroniczne w polskich bibliotekach szkół wyższych (stan na 31.12.2021)

Oprac. Zespół StatEL, 25 stycznia 2022 r.

Głównymi celami prac zespołu StatEL¹ są

- uporządkowanie terminologii dotyczącej źródeł elektronicznych
- ujednoczenie danych statystycznych w tym zakresie podawanych do: GUS, AFBN, rankingów prasowych, itp.

W 2011 r. ustalono listę tytułów zasobów elektronicznych, do których dostęp umożliwiają biblioteki szkół wyższych: w ramach opłat indywidualnych, opłat konsorcyjnych i w ramach licencji krajowej. Lista jest aktualizowana każdego roku. Każdy zasób przyporządkowano do minimum jednej z kategorii:

- baza danych²,
- książki elektroniczne,
- czasopisma elektroniczne,
- normy/patenty.

Następnie określa się liczby baz danych, czasopism, książek itp. w poszczególnych serwisach, biorąc pod uwagę założenia:

- w przypadku czasopism elektronicznych bierze się pod uwagę wyłącznie wersje pełnotekstowe,
- rozpatruje się płatne zasoby licencjonowane, bez względu na źródło finansowania – tym samym włącza się zasoby z tzw. licencji krajowej,
- bierze się również pod uwagę zasoby bezpłatne dostępne w kolekcjach o płatnym dostępie,
- wyklucza się źródła bezpłatnie dostępne w sieci (np. OA) oraz dokumenty zdigitalizowane przez bibliotekę,
- w tabeli nie uwzględnia się baz na CD – dla potrzeb różnych statystyk biblioteki powinny liczyć te bazy indywidualnie,
- do statystyki nie wlicza się narzędzi ułatwiających dostęp do e-zasobów np. EDS, lista AdoZ, językowych np. Writefull, Grammarly oraz antyplagiatowych np. iThenticate.

Zastrzeżenia szczegółowe:

- czasopisma w ramach baz/kolekcji liczymy unikatowo,
- archiwa - podajemy niezależnie od roku zakupu,
- jeśli baza jest komponentem kilku baz dodajemy wszystkie tytuły baz,
- bazy liczymy unikatowo bez względu na platformę (np. Medline, MLA, INSPEC),

¹ Zespół powołano w styczniu 2011 r. na wniosek Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP) oraz Zespołu ds. Standardów dla Bibliotek Naukowych przy AFBN. Skład zespołu StatEL: Lidia Derfert-Wolf – kierownik (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy), Urszula Cieraszevska (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), Helena Gałek (Politechnika Krakowska), Michał Kordek (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu), Mirosława Modrzewska (Gdański Uniwersytet Medyczny), Iwona Socik (Politechnika Warszawska), Paulina Studzińska-Jaksim (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie), Gabriela Waliszewska (Uniwersytet Łódzki).

² Zgodnie z normą ISO 2789:2013 dotyczącą międzynarodowej statystyki bibliotecznej do baz danych zaliczono również pakiety książek i czasopism elektronicznych, w których możliwe jest jednoczesne wyszukiwanie we wszystkich tytułach. Dodatkowo pojedyncze tytuły dostępne w tych pakietach wymagają liczenia czasopism albo książek.

- niżej wymienione zasoby każda biblioteka w statystykach dodaje do zasobów liczonych jako indywidualne tytuły czasopism, książek, itp., które kupuje się na własność lub do których biblioteka umożliwia dostęp, np.:
 - Science, Nature, JoVE (wszystkie tytuły),
 - Ingenta, Ovid, Taylor & Francis – tytuły,
 - Wiley - pojedyncze tytuły kupowane spoza kolekcji dostępnej w ramach zakupu konsorcyjnego,
 - Dawsonera – tytuły,
 - OECD Library (IEA),
 - SIAM Society for Industrial and Applied Mathematics - pojedyncze tytuły poza konsorcjum,
 - European Pharmacopoeia Online,
 - AIMS (American Institute of Mathematical Sciences),
 - IM PAN (Instytut Matematyczny PAN),
 - Trans Tech Publishing,
 - atlasy, zbiory materiałów dydaktycznych, np. Atlas Fizjoterapii, Bates' Visual Guide to Physical Examination, Dental Education in Video, Ackland's Video Atlas of Human Anatomy, USMELE Easy, Atlas anatomiczny Visible Body, HSTalks
 - World Metal Statistics Yearbook,
 - dysertacje i inne zasoby w ramach baz (np. ProQuest Dissertations & Theses A&I),
 - Proquest - Kolekcje Video - wyłącznie liczby baz lub video, bez podawania liczby godzin trwania, stron czy plików,
- tytuły seryjne liczymy każdy osobno, np. Acta Crystallographica ser. A-E,
- serie, konferencje traktowane są w załączonej tabeli jako książki elektroniczne,
- PROLA podajemy tylko wtedy, gdy biblioteka kupuje dostęp poza konsorcjum.